

Financiële wegwijzer pleegzorg

Juni 2020

Inleiding

Pleegouders leveren een belangrijke bijdrage aan de zorg voor kinderen die voor korte of langere tijd niet bij hun ouders kunnen wonen. Alle pleegouders van Nederland ontvangen van de instelling met wie zij een pleegcontract hebben afgesloten, in uw geval Pactum, een maandelijkse vergoeding.

In de startwijzer: "Een pleegkind in huis, en nu?" Vindt u alles wat u moet weten als er een pleegkind in uw gezin komt wonen. U vindt hierin informatie over zaken als de ziektekostenverzekering, WA aansprakelijkheid en medische zorg. Dit is een uitgave van de Nederlandse Vereniging voor Pleeggezinnen, Entrea Lindenhout en Pactum (2018). U kunt de startwijzer vinden op: <https://www.denvp.nl/wegwijs-in-pleegzorgland/pleegouder-worden>

Aansluitend geven wij u, middels deze financiële wegwijzer, zicht op de financiële regelingen waar u als pleegouder van Pactum mee te maken kunt krijgen.

Voor het opstellen van deze financiële wegwijzer is onder andere gebruik gemaakt van de uitgangspunten zoals ze beschreven zijn in de Handreiking pleegvergoeding die in januari 2015 door de Vereniging van Nederlandse Gemeenten is opgesteld.

Onderhoudsplicht

Onderhoudsplicht ouders

De ouders hebben een onderhoudsplicht naar hun kinderen, ook als zij in een pleeggezin verblijven. Daarmee stopt de onderhoudsplicht niet. De onderhoudsplicht vervalt ook niet als het kind onder toezicht wordt gesteld.

Bijzondere onderhoudsplicht overheid (in relatie tot bijzondere kosten)

Voor pleegkinderen met een kindbeschermingsmaatregel (onder toezichtstelling en voogdij, dus ook pleegoudervoogdij) geldt voor de overheid een bijzondere onderhoudsplicht die pleegouders in staat stelt deze pleegkinderen adequaat te verzorgen en op te voeden. Grondslag voor deze bijzondere onderhoudsplicht van de overheid is de uitspraak van de Hoge Raad op 30 november 2007 (ECLI:NL:2007:BA8447). Op grond van deze onderhoudsplicht staat de regeling voor bijzondere kosten wettelijk gezien alleen open voor pleegouders die een pleegkind opvangen met een kindbeschermingsmaatregel. Uitgangspunt daarbij is dat de relatie met de ouder (s) in veel gevallen niet dusdanig is, dat zij zullen betalen voor deze noodzakelijke kosten.

Maar ook bij ouders waarvan hun kind(eren) niet vallen onder een kindbeschermingsmaatregel kost het in de praktijk vaak moeite om ze ook daadwerkelijk te laten betalen voor noodzakelijke kosten voor hun kinderen die niet uit de pleegvergoeding kunnen worden betaald. Onder andere beperkte financiële middelen spelen hier een rol. Het is dan mogelijk voor pleegouders om hierbij de hulp van Pactum in te schakelen. Pactum kan besluiten deze noodzakelijke kosten te betalen als bijzondere kosten, dus ook als het gaat om kinderen zonder een kindbeschermingsmaatregel. Pactum stelt daarmee de regeling voor bijzondere kosten in beginsel open voor alle pleegouders los van het juridische kader waaronder de pleegkinderen geplaatst zijn.

Onderhoudsplicht pleegoudervoogden

Eén pleegoudervoogd is wettelijk niet onderhoudsplichtig voor het pleegkind. De onderhoudsplicht blijft bij de juridische ouders, ook als de pleegouder voogd van het pleegkind is. Hetzelfde geldt voor twee pleegoudervoogden die na 1 juli 2013 de gezamenlijke voogdij hebben verkregen, én een pleegcontract hebben met Pactum.

Wanneer het pleegcontract voortijdig wordt verbroken (voor de 18e verjaardag van het pleegkind), ontstaat een nieuwe situatie. De pleegoudervoogden, die samen de voogdij hebben, worden dan wel wettelijk onderhoudsplichtig. Bij eenhoofdige voogdij geldt dat niet.

De pleegvergoeding

Het basisbedrag

De pleegvergoeding is een vergoeding vastgesteld door de rijksoverheid. De rijksoverheid stelt jaarlijks het basisbedrag voor de pleegvergoeding vast in de Regeling Pleegvergoeding. Informatie hierover vindt u op

<https://pleegzorg.nl/pleegouders/financiële-regelingen> en www.pactum.org

De Regeling Pleegvergoeding 2020 is gepubliceerd op 26-11-2019 in de Staatscourant en is onderdeel van de Regeling Jeugdwet.

De pleegvergoeding is afhankelijk van de leeftijd van het pleegkind. Basisbedragen en maximale toeslag van de pleegzorg per jeugdige per 1 januari 2020:

Leeftijdscategorie	bedrag per maand/per dag
0 t/m 8 jaar	€ 575,00/18,89
9 t/m 11 jaar	€ 582,00/19,15
12 t/m 15 jaar	€ 634,00/20,85
16 t/m 17 jaar	€ 700,00/23,02
18 jaar en ouder	€ 707,00/23,26

Opbouw pleegvergoeding

Pleegouders zijn zelf verantwoordelijk voor de wijze waarop zij de pleegvergoeding inzetten voor verzorging en opvoeding van hun pleegkind. Om een beeld te geven waar u aan kunt denken geeft de onderstaande tabel een indicatie van de opbouw van de vergoeding, gebaseerd op de kosten van kinderen (berekend door het NIBUD).

Leeftijd	<leding	Zakgeld/ontsparring/kleine schoolkosten*	voeding	Huisvesting / gewassing	Totaal
0-8	19%	5%	51%	25%	100%
9-11	18%	9%	49%	24%	100%
12-15	17%	13%	47%	23%	100%
16-17	19%	5%	51%	25%	100%

* Pennen, potloden, schrift, etui, agenda, etc. Bron: <https://pleegzorg.nl>

De betaling

De pleegvergoeding wordt rond de 22ste van de maand betaald over de afgelopen maand. De pleegvergoeding wordt verstrekt over elke dag dat de jongere in een pleeggezin verblijft. De officiële plaatsingsdatum wordt daarbij wel meegerekend, de dag van vertrek niet.

Weekend- en vakantie pleegzorg

Weekend- en vakantie pleegouders ontvangen een pleegvergoeding per nacht dat de jongere bij hen is opgevangen. Weekend- en vakantie pleegouders ontvangen geen extra toeslagen. De betaling van de pleegvergoeding aan weekend-vakantie pleegouders vindt één keer per kwartaal plaats, achteraf nadat de weekend- vakantie pleegouders het declaratieformulier hebben ingediend. Pleegouders dienen hun declaratie ieder kwartaal in!

Toeslag extra kosten

Naast de pleegvergoeding kan een toeslag verstrekt worden wanneer pleegouders extra onkosten maken bij crisisopvang, zorg voor een pleegkind met een beperking of wanneer pleegouders voor drie of meer pleegkinderen zorgen. In het laatste geval gaat de toelage in vanaf het derde kind. Deze extra toelage is maximaal € 3,77 per dag in 2020

Toeslagen op het basisbedrag

Crisisplaatsingen

Bij een crisisplaatsing wordt de pleegvergoeding met €3,77 per dag verhoogd voor maximaal 4 weken. Een crisisplaatsing kan soms heel kort, slechts enkele dagen duren, schaf daarom niet gelijk kleding en dergelijk aan.

“Je mag er zijn” is een magazijn waar pleegouders spullen en kleding kunnen krijgen of lenen die zij in zo'n eerste periode nodig hebben.

<http://www.jemagerzijn.nl/>

Drie of meer pleegkinderen

Vanaf drie of meer pleegkinderen wordt de pleegvergoeding verhoogd met €3,77 per dag voor deze kinderen. Hierbij tellen ook kinderen die door een andere instelling geplaatst zijn mee. Bij vertrek van een pleegkind dient dit zo snel als mogelijk gemeld te worden ook als dit een kind van een andere instelling betreft. Weekend- en vakantie plaatsingen tellen in deze regeling niet mee.

Een gehandicapt pleegkind

Als er aantoonbare en noodzakelijke extra kosten gemaakt worden die samenhangen met een verstandelijke of lichamelijke handicap van het pleegkind dan kan de pleegvergoeding verhoogd worden met €3,77 per dag. De begeleider pleegzorg bespreekt dit met de beleidsmedewerker en legt het bij akkoord vast in het dossier. Elk jaar wordt opnieuw bepaald of deze vergoeding nog van toepassing is.

Bedplassen

Indien een jongere van 5 jaar of ouder lijdt aan zeer regelmatig bedplassen wordt een bedrag van €0,50 per dag voor de duur van max. 12 maanden vergoed. Zo nodig kan deze vergoeding na 12 maanden opnieuw worden aangevraagd.

Bijzondere kosten

De pleegvergoeding is een kostendekkende vergoeding. Alle gebruikelijke, terugkerende kosten die gemaakt worden ten behoeve van het pleegkind dienen uit deze vergoeding betaald te worden. Het is verstandig om elke maand geld op zij te leggen voor grotere uitgaven als bv. een laptop, een schoolkamp of de aanschaf van een fiets.

De tabel van het NIBUD geeft een handvat hoe de pleegvergoeding is opgebouwd en wat hieruit betaald dient te worden.

Soms is de pleegvergoeding niet toereikend omdat u vanwege bijzondere omstandigheden extra, onvermijdelijke, kosten maakt voor uw pleegkind. Wanneer deze kosten niet door een voorliggende voorziening, denk bijvoorbeeld aan de ziektekostenverzekering of WMO, worden vergoed, kunt u, altijd vooraf, een vraag tot vergoeding van de kosten voorleggen aan uw begeleider pleegzorg.

Daar waar er kosten zijn die niet vanuit een voorliggende voorziening of regeling of op andere wijze betaald kunnen worden maar wel essentieel zijn voor de ontwikkeling van het pleegkind kan Pactum in deze bijzondere gevallen een fonds aanschrijven. Echter een fondsaanvraag dient altijd vooraf te gebeuren en goed onderbouwd te zijn. De meeste fondsen vragen betalingsbewijzen en betalen niet wanneer spullen al zijn aangeschaft.

Hoe kunt u declareren

U kunt uw declaratie indienen middels het Pactum declaratie formulier. U kunt dit aanvragen op: Bijzonderekostenpleegouders@pactum.org of via uw begeleider pleegzorg.

Dien uw declaratie zo snel mogelijk in, declaraties ouder dan drie maanden worden niet in behandeling genomen. Declaraties worden altijd onderbouwd met originele betalingsbewijzen. Declaraties over het voorgaande jaar dienen voor 1 februari van het volgende jaar binnen te zijn.

Verblijf buiten het pleeggezin

Wanneer een jongere door bijvoorbeeld ziekenhuisopname of observatie niet in het pleeggezin verblijft, wordt aan het pleeggezin de eerste 14 dagen de pleegvergoeding doorbetaald. Zowel vertrek als afwezigheid moeten zo snel als mogelijk aan Pactum worden gemeld. Na de eerste twee weken wordt gekeken welke kosten pleegouders nog maken en daarop wordt de vergoeding afgestemd.

Bankrekening openen

Als een pleegkind langer in een pleeggezin woont, willen pleegouders mogelijk een spaar- of betaalrekening openen voor het pleegkind zodat hij/zij de beschikking heeft over spaar-, kleed- of zakgeld. Als het pleegkind vrijwillig of met een OTS geplaatst is dan hebben de ouders de bevoegdheid geld te storten of op te nemen van de rekening van hun kind. Ook de voogd van uw onder voogdij geplaatste pleegkind heeft deze bevoegdheden. U als pleegouder hebt alleen de mogelijkheid geld te storten, niet om op te nemen (tenzij u pleegoudervoogd bent).

Vier of meer pleegkinderen en de belasting

De bepaling dat bij vier of meer pleegkinderen de belastinginspecteur van geval tot geval beoordeelt of er sprake is van een bron van inkomen, is vervallen. Pleegouders met vier of meer pleegkinderen hoeven dus vanaf 1 januari 2013 niet meer aan te tonen wat de werkelijk gemaakte kosten zijn. Aan deze bepaling is een zogenaamde horizonbepaling verbonden. Dit houdt

in dat deze wetsbepaling tijdig moet worden 'geëvalueerd' in verband met de effecten ervan, waarna parlementaire besluitvorming moet volgen over het vervolg. Gebeurt dat niet dan vervalt de vrijstelling zonder nadere maatregelen in ieder geval per 1 januari 2018.

Kinderbijslag

Als u een pleegvergoeding ontvangt krijgt u geen kinderbijslag. Ook niet als u de voogdij over uw pleegkind heeft. Vervalt de pleegvergoeding? Dan kunt u wel een beroep doen op kinderbijslag.

Gemeentebelastingen en heffingen

De pleegvergoeding is een onkostenvergoeding. De gemeenten zien deze niet als inkomen. Pleegouders kunnen bijvoorbeeld kwijtschelding van de gemeentebelasting aanvragen waarbij de pleegvergoeding niet bij het gezinsinkomen wordt geteld. Hetzelfde geldt voor kwijtschelding van andere belastingen en heffingen zoals van het waterschap. De vergoeding hoeft ook niet te worden opgegeven bij het aanvragen van huurtoeslag.

Uw pleegkind wordt 18 jaar

Als pleegkinderen 18 jaar en daarmee voor de wet volwassen worden, verandert er veel. Denk aan studiefinanciering en eigen verzekeringen. Een jongere kan een WA verzekering in principe al zelf afsluiten van zijn 16^e verjaardag. De eigen zorgverzekering dient afgesloten te zijn vanaf de dag dat de jongere 18 jaar is.

Met uw begeleider kunt u en uw pleegkind bespreken of voorzetting van de pleegzorg na de 18^e verjaardag nodig is. Mocht dit zo zijn dan dient ook de gemeente akkoord te gaan en een beschikking af te geven.

Financiële regelingen zijn vaak ingewikkeld en aanvraagprocedures kosten tijd. Daarom is het belangrijk om al met elkaar om de tafel te gaan zitten als een pleegkind 16 jaar wordt. Uw begeleider pleegzorg weet wat er zoal geregeld moet worden en kan u hier in ondersteunen.

Inkomen pleegkind 18+

Tot 1 januari 2018 telde het inkomen van het 18-jarige pleegkind mee voor het bepalen van de inkomstenbelasting en het recht op toeslagen. Sinds 1 januari 2018 kunnen pleegkinderen en hun pleegouders aan de belastingdienst vragen om hen [niet meer als fiscaal partner aan te merken](#). Dit kan met terugwerkende kracht vanaf 2017. Let op: u dient dit zelf aan te vragen.

Geen recht op inkomensafhankelijke combinatiekorting

Met de inkomensafhankelijke combinatiekorting betalen werkende ouders met een kind onder de 12 jaar minder belasting en premies. Pleegouders die een pleegvergoeding ontvangen, hebben geen recht op deze [inkomensafhankelijke combinatiekorting](#).

Thuiswonende volwassen pleegkinderen en een bijstandsuitkering of AOW-uitkering

Ontvangt u een bijstands- of een AOW-uitkering? En wonen er één of meer voormalig pleegkinderen van 21 jaar en ouder bij u in huis? Dan is dit van invloed op uw bijstandsuitkering of AOW-uitkering. Dit heet de kostendelersnorm.

Verder veel informatie over 18+ op

<https://pleegzorg.nl/pleegouders/pleegkind-wordt-18/> en
<https://www.kwikstart.nl/>

Let op

Deze financiële wegwijzer zal zo vaak als nodig, maar in ieder geval jaarlijks, worden aangepast aan de actualiteit. Kijkt u voor de meest actuele versie op de website van Pactum of vraag er naar bij uw begeleider pleegzorg. Alleen aan op basis van die versie kunt u declareren.

Informatieve links:

<https://vng.nl/artikelen/pleegzorg>

Geeft veel informatie over onder andere informatie de handreiking pleegvergoeding uit januari 2015, de rol van de gemeenten bij pleegzorg en het actie plan Zorg voor de jeugd

<https://www.pleegzorg.nl/>

Pleegzorg Nederland zet zich in voor kinderen die (tijdelijk) niet thuis kunnen wonen. Hier vindt u heel vele informatie, leestips en nieuws over pleezorg en het pleegouderschap

<http://www.nibud.nl/>

Het NIBUD doet onderzoek naar en geeft informatie over de inkomsten en uitgaven van huishoudens.

<http://www.denvp.nl/>

De Nederlandse Vereniging voor Pleeggezinnen is er voor pleeggezinnen: het is een plaats waar kennis, ervaringen, expertise en inspiratie van en voor pleeggezinnen worden samengebracht. Samen met de leden zet de NVP zich in voor de verbetering van de pleegzorg in Nederland.

<https://duo.nl/particulieren/>

DUO is de uitvoeringsorganisatie van de Rijksoverheid voor het onderwijs. DUO financiert en informeert onderwijsdeelnemers en onderwijsinstellingen en organiseert examens.

<https://kinderhulp.nl/>

Het Nationaal Fonds Kinderhulp maakt zich sterk voor kinderen die in ons land in armoede opgroeien.

<http://www.jemagerzijn.nl/>

Magazijn voor kleding en andere spullen die (crisis) pleegouders nodig kunnen hebben.

<http://watkrant.nl/>

Een site voor en door jongeren die in pleeggezinnen wonen.

Om te lezen:

De Kleine Gids pleegzorg, juridisch en pedagogisch (ver)antwoord. Moeilijke zaken makkelijk uitgelegd. Uitgegeven door Wolters Kluwer. Verschenen in 2012

Paraplu voor Pleegouders in de juridische praktijk.

Door Mariska Kramer. De nieuwe editie verschenen in mei 2016. Uitgegeven door SWP.